

Krize jako výzva? Evropská integrace v pokrizovém období

Vojtěch Belling

Právní rámec koordinace hospodářských politik

- Koordinace hospodářských politik zakotvena v čl. 5 SFEU: „Členské státy **koordinují své** hospodářské politiky v rámci Unie. Za tímto účelem přijme Rada opatření, zejména hlavní směry těchto politik. Zvláštní ustanovení se vztahují na ty členské státy, jejichž měnou je euro.“
- X svěřené pravomoci: sdílené (čl. 4) a výlučné (čl. 3)
- Role EU soustředěna na koordinaci, nikoli harmonizaci či unifikaci právních předpisů

Vymahatelnost koordinačních pravomocí

- Závaznost a vymahatelnost koordinace hospodářských politik pouze politická, nikoli právní – absence role Soudního dvora EU
- Přesto široká škála faktických možností vymáhání: zejména prostřednictvím finančních sankcí
- Koordinace fiskálních politik: čl. 126: možnost sankční vymahatelnosti pro všechny státy EU
- Koordinace hospodářských politik: pro celou EU čl. 121 (bez možnosti sankcí); pro eurozónu čl. 136 (s možností sankcí)
- Mimounijní instrumenty: Smlouva o ESM, Fiskální pakt, Pakt euro plus

Problémy krizového období

- Výrazné limity okamžitých řešení dané primárním právem
- Omezená vymahatelnost koordinace hospodářských a fiskálních politik
- Rigidita existujících nástrojů s ohledem na diferenciaci EU 17 a EU 27

Důsledky

- Institucionální důsledek: posílení role Evropské rady
- Právní důsledek: časté hledání rychlých a efektivních řešení mimo systém EU: Smlouva ESM, Fiskální pakt, Euro plus Pakt
- Narůstající krize důvěry veřejnosti; diskrepance mezi efektivitou a legitimitou
- Oslabení „klasických“ agend EU, zvl. vnitřního trhu

Výhledy dalšího postupu

- Nové nástroje vymáhání koordinace hospodářských politik:
 - Sixpack, twopack (na základě čl. 121, 126 a 136 SFEU)
 - systém tzv. makroekonomických kondicionalit
 - nástroj konvergence a konkurenceschopnosti (CCI)
 - bilaterální kontrakty
- Širší využívání flexibilní integrace:
 - Posílená spolupráce
 - Širší využití čl. 136 pro eurozónu
 - Možnost mezivládního postupu
- Změny primárního práva:
 - diskuse o novele čl. 136
 - diskuse o institucionálních změnách

Hlavní linie debat

- Dvourychlostní integrace, flexibilní integrace a integrita EU 27
- Ohrožuje fiskální disciplína růst?
- Mezi morálním hazardem a solidaritou
- Hospodářská „vláda“ vs. hospodářské „vládnutí“: institucionální systém
- Volný trh a protekcionismus: EU a světový obchod
- Hospodářská integrace jako alternativa jednotného trhu?
- Mezi státem a federací: vize budoucnosti

Děkuji Vám za pozornost.